

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, vasárnap, 1908. szeptember 13.

196. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell'Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petít sorja 40 fillér.

Az államvasuti beruházások és Fiume.

Mint ismeretes, a m. kir. államvasutak forgalmi zavarai, különösen 1906 óta, valóban súlyos aggodalmat keltettek, annál is inkább, mert mind kétségtelenebbé vált, hogy korántsem incidentális okokkal, hanem mélyreható bajokkal állunk szemben. A jelenlegi kereskedelmi kormány tehát nekilátott, hogy beható részletességgel kipuhatólja a felmerült bajok forrását.

Ez irányban végzett munkájának és tapasztalatainak eredménye volt, hogy 1907 ben (XXIX. t.-c.) körülbelül 90 millió koronát kért a legégetőbb hiányok pótlására, de már akkor jelezve lett, hogy a legközelebbi öt évben legalább 300 millió koronát kell beruházásokra fordítani, ha az államvasutak forgalmának zavartalan menetét biztosítani akarjuk.

Az államvasuti vonalszaporulat az 1896-tól 1897. évig terjedő időközben 4.314,754 km.-re rug; e szerint e 11 évi időközben a hálózat 36,5 százalékkal fejlődött, vagyis a közelmúlt 11 évi ciklusban átlagban 3,3 százalékkal növekedett egy évben a hálózat.

A személy- és áruforgalmat feltüntető adatok szerint az utasok száma az 1896. üzleti évi 45.970,877-ről 1906-ban 73.122,753-ra és 1907-ben 80 millióra; a fizető gyors- és teheráruforgalom pedig 22.106,532 tonnáról 1906-ban 37.221,889 tonnára és 1907-ben 39 millió tonnára emelkedett, a mi az 1906/1907. évi időszakra 74,7 százalék, illetőleg 76,8 százalék forgalom emelkedésének, évi átlagban 6,8 százalék és 6,9 százalék emelkedésének felel meg. Bizonyoságot nyer ezzel az, hogy a forgalom emelkedése sokkal nagyobb százalékos arányban történt, mint a vasúti hálózat kiterjesztése.

A mint látható tehát, egyszerűen az eredmények bizonyítják, hogy a befektetések nem történtek arányosan a forgalom fejlődésével. Ez a körülmény okozta szükségleteknek felhalmozódását és azokat a sajnálatos, közgazdaságunkat érzékenyen károsító hátrányokat, melyek a vagonhiányból és a forgalom lebonyolításából származtak és most már évek óta mind nagyobb mérvet öltöttek.

Mindezen körülményekre való tekintettel készül el az új vasúti beruházási törvényjavaslat, mely négy részből áll s összesen 237.236,189 K és 44 fillért kitevő összegről rendelkezik. Nevezetesen:

1. A m. kir. államvasutak 1908—1910. évi építkezéseire 110.200,000 K és a m. kir. államvasutak 1908—1911. évi forgalmi eszközök szükségleteire és felszereléseire 92.330,000 Kor.

2. Az állami vasgyárak kibővítésére és felszereléseinek kiegészítésére 12.806,000 K.

3. Az 1904. évi XIV. t.-cikkkel engedélyezett építkezéseknél felmerült tulkiadásokra és megszerzésekre 10.207,268 K.

4. Az 1907. év folyamán megvásárolt 3175 teherkocsi árának kifizetése 11.692,920 K.

E beruházásokból, mint már ismételtelen megírtuk, többek között a budapest-dombóvár-fiumei vonalon is sorra kerül egyes állomások bővítése, átjárók, új vágányok s kitérők építése s ezenkívül második vágányt építenek Buccari-Fiume között és továbbá elsőrangúvá alakítják át a szabadka—bajai és dombóvár—báttaszéki másodrangú vonalakat. E két vonal átalakítása a Duna-híd megépítése után az egész Alföldet elsőrangú egyenes vasúttal fogja Fiuméhez kapcsolni.

Ezenkívül már ismeretes olvasóink előtt, hogy néhány fontos új vonal épül, melyek közül legfontosabbak a baja—báttaszéki, komárom—érsekújvári és a magyar-dalmát összekötő vasutak kiépítése. Ez utóbbi a Magyarország és Ausztria között kötött kereskedelmi kiegyezés értelmében legközelebbi építés alá kerül. Eme hálózat több részből fog állni: A Károlyvárostól az országhatárszélig Mötting felé vezető 30 km. hosszú részből, melynek folytatását Mötting felé Rudolfwerth községig az osztrák kormány fogja kiépíteni. Ez a vonal közvetíti majd a csatlakozást az osztrák vasúti hálózat és a magyar-dalmát összekötő vasut között.

A hálózat áll továbbá az ogulin—knini 210 km. hosszú fővonalból, a jezero—bihči 55 km. és a založnica—otočaci 20 km. hosszú szárnyvonalakból. A felsorolt vonalak hossza 315 km. A károlyváros—országhatárszéli részen és az ogulin—knini vonal ogulin—plaski—saborszkii szakaszának közigazgatási bejárását már megtartották, a többi vonalrésznek nyomjelző és előmunkái pedig folyamatban vannak és ezeknek a bejárása is még a folyó évre várható.

A károlyváros—országhatárszéli vonalra az első délnyugati határkövi h. é. vasut részvénytársaság kapott előmunkálati engedélyt, mely a vonalakat sziszek—caprag—vrginmost—károlyvárosi h. é. vasúti vonalának folytatásaként mint h. é. vasutat szándékozik kiépíteni. Mint egy ízben már megírtuk e vonal a budapest—fiumei fővonal Károlyváros állomásának Budapest felőli végéből ágazik ki, az első 16 km. hosszban, a Kulpa folyó tágas völgyében, annak baloldalán halad, majd Dorhovac községnél a Kulpát 90 m. nyílású híddal keresztezi és Ozalj községnél a Kulpa völgy-szorosulatába jut, amelyben az ország határáig halad, a hol a Kulpa másodszori keresztezése után Krajna határába lép. A vonal, mint már említve volt, 30 km. hosszú. Az első 16 km. könnyű, a többi 14 km. pedig nehéz völgyvasut 10 százalék legnagyobb emelkedéssel és 250 m. legkisebb ivsugárral.

A völgy-szorosulatban részben a Kulpa medrében, részben a meredek sziklás parti lejtő-

kön halad a vasut; közben Ozalj községnél, a régi Frangepán vár alatt 120 m., Ilovac község határában pedig 480 m. hosszú alagutal töri át a hegységet. A két Kulpa hidon kívül melyek közül az egyik közös határhíd, 148 kisebb áteresztőre és hidra lesz szükség.

Károlyváros csatlakozó állomáson kívül a vonal mentén: Dolnje-Pokupje megállóhelyet, Mahicno, Zorkovac, Ozalj, Kamanje állomásokat és Bubujarci határállomást tervezik. A határállomáson I. rangú telépitmény lesz avégből, hogy a vonatok az I. rangú felépitményrel tervezett osztrák vonalról az állomásra bejárassanak.

Az ogulin—knini fővonalra és szárnyvonalakra a magyar helyi érdekű vasut rt. és a magyar Agrár és Járadékbank kapott előmunkálati engedélyt. Ezt a vonalat II. rangú fővonalnak tervezik.

A budapest—fiumei fővonal Ogulin állomásából indul ki; tágas völgyben délnyugati irányban, az országutat követve 10 ezrelék legnagyobb emelkedéssel és 250 legkisebb ivsugárral, Plaski, majd pedig Jezero község felé halad. Jezero lesz a Bihac felé vezető szárnyvonal kiágazó állomása. A fővonal ezután Jezerotól délnek fordul és itt kezdődik a Kiskapela hegység átlépése, melyet 870 m. hosszú alagutal és megfelelő vonatkifejlődéssel terveznek. E vonalrészben 13 ezreléknyi a legnagyobb emelkedés. A Kiskapela átlépése után a vonal Saborski község felé fordul. Az ogulin—saborszkii szakasz 53 km. hosszú.

A bejárt vonalszakasz mentén a következő állomásokat tervezik: Ogulin csatlakozó állomás, Ostaria, Munjava, Miscevic-Plaski állomásokat, Plavca draga megállóhelyet, Jezero állomás kitérőt és Saborski állomást.

Az új vonalak kiépítésével a forgalom rendkívül sokat fog nyerni; különösen a dalmát vasutak kiépítésével Dalmácia egy néhány nagyobb városát eddig hajón elérhettük ugyan, azonban Dalmácia belseje, hozzáférhetetlensége folytán, ismeretlen volt előttünk; az új vonal kiépítése után azonban mindegyik elég tér fog nyitni, hogy áruinknak Dalmácia ismeretlen részeiben is piacot szerezhessünk.

— **Nikolics Vladimír beszámolója.** Nikolics Vladimír horvát orsz. képviselő a magyar főrendiház tagja, volt bányahelyettes a közeli Ogulinban beszámoló-beszédet tartott, a melyen újra felpanaszolta a horvátok állítólagos sérelmeit és a többi között ezeket mondotta:

A magyarok megsértették a horvátokkal kötött paktumot, mert a horvát-magyar kiegyezés egyetlen pontját sem szanálták, hanem a sérelmeket még ujakkal tetézték. Ilyen újabb sérelem a vasutas pragmatika. A horvát-szerb koalíció ellen hajszát indított egy kormány, mely nálunk felelősség és felügyelet nélkül kormányoz, mely nem törődik sem az alkotmánnyal sem a törvényekkel és mely az esz-

közök válogatása nélkül erőszakkal igyekeznek a nemzet ellenállását letörni. És miért történik mindez? Azért, mert a horvát-szerb koalíció minden törvényes eszközt megragadott törvényadta jogok védelmére, mert a kiegyezési sérelmek szanálását követelte és mert a parlamentáris elv elismerését kívánta Horvátországban. A magyar politika arra irányul, hogy megbántsa a horvátok és szerbek összetartását és egyetértését. E célból rendezték a hajszát a szerbek ellen és ezért terjesztenek álhíreket Boszniáról.

Mindennek dacára szóló nem hiva a Magyarországtól való elszakadás eszméjének, mert nem érezhető ki kezéből a törvényesség fegyverét. Magyarországot a politikai szükségesség majd rá fogja szorítani arra, hogy Horvátország politikai jogait elismerje. Magyarország és Horvátország egymásra vannak utalva és csak közösségben élhetnek egymás mellett. Szóló nem hiva az elszakadásnak, mert azt látja, hogy Bécsben ma is 14.000 cseh gyermek él iskola nélkül, továbbá mert Dalmáciában és Isztriában a horvátokat elnyomják a németek és az általuk favorizált olaszok. Miféle garanciákat nyújthatnak azok, akik a Magyarországtól való elszakadást akarják? Sokkal jobb lesz, ha az összes pártok egy táborba gyűlnek a horvát nyelv jogainak megvédésére. Szóló véleménye szerint a mai állapot addig fog tartani, amíg a konfliktus oka el nem fog hártatni. Kivezető utat kell keresni a mai helyzetből, mert nem lehet és nem szabad Horvátországban országgyűlés nélkül kormányozni.

A beszámoló után a választók határozati javaslatot fogadtak el, melyben a horvát országgyűlés sürgős egybehívását kívánják.

UJDONSÁGOK.

— **Reformok a haditengerészetben.** A pólai „Cornoletto” állítólag magas katonai körökből arról értesül, hogy legközelebb nagy organikus változások várhatók a haditengerészet parancsnokságának szervezetében és a pólai kikötő parancsnokságában. Eszerint a jövőben a tábori tüzérség egy tábornoka lesz a pólai hadikikötő parancsnoka s emellett megmaradna a jelenlegi kikötői admirális is. Pola ezenkívül székhelye lesz egy hadosztály parancsnokságnak és egy dandár-parancsnokságnak. Ezen újítások az új tengerészeti miniszterium szervezésével egyidejűleg lépnének életbe. Ezenkívül a szárazföldi hadseregnél fennálló hadsereg-felügyelői állásokhoz hasonlóan a tengerészetnél is szerveznek egy haditengerészeti felügyelő állást.

— **Olasz orvos az Erzsébet-szanatóriumban.** A velencei Ospedale S. Maria delle Grazie kórház tüdőbeteg osztályának segédorvosa, Zanier dr., nemrég azt a kérelmet intézte az Erzsébet-szanatórium igazgatóságához, hogy az intézetben egy ideig tanulhasson. A külföldi kártárs öhajásának természetesen készséggel megfelelt az intézet vezetősége.

— **Visszatért orvos.** Dr. Schweitzer Artur helybeli orvos tanulmány útjáról visszatért és ismét megkezdte rendeléseit.

— **Frankfurter vezérigazgatót meglópták.** Frankfurter Albert, az osztrák Lloyd vezérigazgatója és az Adria tengerhajózási társaság volt igazgatója e héten visszatérve nyári üdüléséből Triesztbe, kellemetlen felfedezést tett a lakásában. Összes ékszerei és elemelhető értéktárgyai körülbelül haezer korona értékben hiányoztak és velük együtt eltűnt 28 éves magyar szolgálója Sordos Elek is, kire a lakás őrzését bízta. A szolgáló, ki már két év óta volt Frankfurter vezérigazgatónál és a család teljes bizalmát bírta, csak a zálogcédulákat hagyta vissza a lakásban, minthogy az összes értéktárgyakat háromezer koronára elzalogosította a községi zálogházban. Ott meg is találták az eltulajdonított tárgyakat és Frankfurter igazgató kénytelen volt 3000 koronát letenni, hogy értékes dolgait ismét megkapja. A triesti rendőrség pedig szorgalmasan nyomoz az eltűnt tolvaj után.

— **Hirtelen halál.** Jurinich Antal 33 éves családias asztalos tegnap este a Via Montuosa 228. alatt levő lakásában vacsorához akart ülni. Egyszerre hirtelen rosszul létepte meg és még mielőtt orvosi segítség jöhetett volna, kiszenvedett. A holttestét a temető halottsházába vitték, ahol a halál okának kiderítése céljából felfogják boncolni.

— **A városi zenekar hangversenye.** A rossz idő járás folytán pénteken este elmaradt térzenét a városi zenekar hétfőn este fogja az Adamich téren megtartani.

— **A borközpontok.** A Pesti Napló egyik utolsó számában azt a hírt közölte, hogy a véna részvénytársasággal, amely tudvalevőleg a helybeli Forgalmi Bank alapítása, már megkötötte a kormány a szerződést az ismeretes „borközpontok” ügyében. Bár a lap nagy fentartással adta közre ezt az értesítést, mégis akadtak hívói és a kormány sem cáfolta meg. A mi információink szerint mégis téves a hír. Ugy értesülünk, hogy a szerződés nem jött létre és nem is fog létrejönni. Amiben az érdekeltek közvéleményének hangos tiltakozásán kívül nagy része van a földművelésügyi miniszter ellenzésének is. Az érdekeltség köréből s dacára ennek egymásután hangzik fel a tiltakozás. Legutóbb a Hegyalja termelői adták le ellenző votumukat Sátoraljúj helyben s a Magyar Kereskedelmi Csarnok is elhatározta, hogy tiltakozó feliratban fordul a terv ellen a kereskedelmi miniszterhez.

— **Ujjonok bevonulása.** A közös hadsereghez besorozott ujjonoknak a hadügyminiszter rendelete értelmében ez idén október 6-án kell csapataikhoz bevonulni. Az egyéves önkénteseknek, valamint a haditengerészetbe tartozó ujjonoknak azonban ugyanezen rendelet értelmében október elsején kell bevonulniok. E hely n megemlítjük, hogy a hadügyminiszter az általános helyőrségváltás alkalmából elrendelte, hogy az 1906-ban besorozott magyar honoságu legénységet, ha ujjonok bevonulása folytán a létszám betelik, csak abban az esetben szabadsággalhatják, ha azok szolgálati idejüket 1906 október 1-je előtt kezdték meg. Az 1905-ben besorozott katonák, akik igényt tarthatnak a szabadságolásra, de akiknek tovább szolgálása kívánatos lenne, ha önként egy évi továbbszolgálatra kötelezik magukat, ezért három fegyvergyakorlatot számtsanak nekik.

— **A kikötőből. Szeptember 12-én.** Érkezett: „Carniola” osztrák gőzös Triesztből 130 tonna vegyes áruval; „Kassa” magyar gőzös Valenciából 90 tonna vegyes áruval; „Biagio” olasz vitorlás Licatából 400 tonna kénnel.

— **Nem lesznek ellenőrzési szemlék.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán a honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi pedig jelen rendelet alapján, ebben az évben nem tartatnak meg. Kivételt képez, hogy a tartalékos (póttartalékos) hadapródok és hasonló állásuak, valamint a tartalékos (póttartalékos) hadapródjelöltek, akár a közös hadsereg, akár a honvédség kötelékébe tartoznak, kötelesek úgy az idén, mint ezentul évenként fő- esetleg utó bemutatásra megjelenni, amire nézve különben felsőbb parancsnokságaik által is utasítatni fognak. A tiszti bemutatások az eddigi módon a folyó évben is megtartatnak november 4-én. A népfelkelés időszakai jelentkezési kötelezettsége, mely a múlt évben szünetelt, a folyó évben újra életbe lép; erre nézve azonban külön intézkedés történik.

— **A vasárnapi delnicei vonat.** A nyári hónapokban Fiuméből Delnicébe vasárnap délutánonként közlekedő kiránduló vonat szeptember 27-én tul nem közlekedik többé.

— **Elkobozott Dante-kártyák.** A szabadságon levő Melocco ügyész-helyettesítő Székely dr. királyi ügyész intézkedése folytán a rendőrség tegnap az összes papirkereskedésekben és dohánytőzsdékben elkobozta a már két hét óta forgalomban levő Dante-emlékkártyákat, melyeken az öt olaszlakta osztrák tartomány cimere mellett ott volt Fiume cimere és Dante képe is.

Az intézkedés nagyon helyes, csak két héttel ezelőtt kellett volna foganatosítani. Most már százával vannak a kártyák forgalomban.

— **Scheff Ottó Budapesten.** Vasárnap este 1/27 órakor tartja a FTC nemzetközi uszóversenyét, melyen Scheff Ottó (WAC) olimpiai kiküldött, a hosszutávu világbajnokság harmadik helyezettje is résztvesz Scheff tudvalevőleg e hét elején a cantridai és abbaziai uszóversenyben avatott 1—1 győzelmet. Scheff Ottó világbajnok megjelenése nagy szenzáció sportkörökben, mert az abbaziai verseny után már

csütörtökön Budapestre érkezett és naponkint a Császárfürdőben traníroz. Scheffen kívül még résztvesz a vasárnapi uszóversenyben Leopold Mayer, dr. Karl Blau, Viktor Keszler, Werner Scheff, Hanisch Franke. Az előmérkőzések szombatn este 6 és fél órakor lesznek a Császárfürdőben.

— **Amerika külső kereskedelme.** Az Egyesült-Államok külső kereskedelmének statisztikája világosan mutatja az uralkodó pangás következményeit. A behozatal 86.4 millió dollárral (tavaly 124.6 millió) a legkisebb volt 1905 óta. A 30 százalékos csökkenés 38.2 millióval főleg a kézműau és a gyártási célokra való nyersanyag kisebb behozatalának eredménye. A kivitel a legkisebb volt 1904 óta és 103.2 milliót tett ki, tehát 25.3 millió dollárral, vagyis 20 százalékkal kevesebbet, mint tavaly ugyanebben az időben. A csökkenés oka főleg az elelmiszerek kevesebb kiviteléből ered. Az év első hét hónapjában a kivitel 372 millió dollárral haladta meg a behozatalt, 1907-ben 193 millióval, 1906-ban pedig 229 millió dollárral volt a kivitel nagyobb a behozatalnál.

— **A kivándorlás Brémán és Hamburgon át.** A Hamburgon és Brémán át kivándoroltak augusztus havi statisztikája még mindig nem mutat semminemű emelkedést, habár a hajózási társulatok az aratás befejezése után és az amerikai viszonyok némi javulására való tekintettel forgalom emelkedésére számítottak. Kivándorolt Hamburgon át f. évi aug. havában 7909 utas (tavaly 14,592) s Brémán át 5999 (tavaly 17,184). A lefolyt 8 hónapban Hamburgon át kivándorolt 44,187 személy (a csökkenés 94906) és Brémán át 36778 (125845 személylyel kevesebb.) Magából e két kikötőből tehát a múlt év hasonló időszakához képest 220751 utassal kevesebb vándorolt ki. Ha a hajójegy árát csak 130 márkával vesszük fel a csökkenés az itt tekintetbe jövő két hajótársaság bevételeiben 28.7 millió márkát tesz ki nyolc hónapban belül. Ez 42—43 millió márkának, tehát több mint 50 millió koronának felel meg évenként. Most látjuk csak milyen óriási összeggel adóztak évente Európa nyomoruságos kivándoroltjai a Norddeutscher Lloydnak és a Hamburg-Amerikanak.

— **Kirándulások a tengeren.** A magyar horvát tengeri gőzhajózási társaság gőzösei kedvező idő esetén vasárnap f. hó 13-án a következő kirándulásokat fogják rendezni:

Cirkvenicába és Noviba a „Stefánia” termes gőzössel d. u. 2:30 órakor; visszajövet indulás Noviból d. u. 7:15 órakor és Cirkvenicából d. u. 7:45 órakor. Menetár oda és vissza személyenkint 1.50 korona.

Portoré- és Buccariba az „Abbazia” gőzössel d. u. 2:30 órakor, menet esetleg jövet is Urinj érintésével; visszajövet Buccariból este 7 órakor. Menetár oda és vissza személyenkint 80 fillér.

Abbazia és Lovranába, felváltva a „Lovrania”, „Sirály” és „Szamos” termes-gőzösekkel d. e. 7 órakor Abbáziáig, azután d. e. 8, 9, 10, és 11 órakor Lovranáig, déli 12-kor Abbáziába és Voloscáig; délután 2, 3, 4, 5 és 9-kor Lovranáig, azonkívül d. u. 7, 8:30 és 6:30-kor Abbáziáig; utolsó indulás Lovranából Fiuméba esti 7:25 órakor és Abbáziából Fiuméba este 10:30-kor. A Fiuméből d. e. 8 órakor és 11 órakor, azután a délután 3 és 6-kor induló hajók Ikában is megállnak. Menetár oda- és vissza Ika és Lovranába személyenkint 1.80 és Abbáziába 1.20 korona.

Ikába és Lovranába a „Sava” gőzössel délután 2.30 órakor órakor, érintve menetben Voloscát és Abbáziát. Visszaindulás Ikából 7 órakor este érintve utjában Abbáziát is. Menetár oda- és vissza, személyenkint 80 fillér.

Fiuméből Abbáziába az „Istriano” gőzössel omnibus vonal. Indulás Fiuméből d. e. 9:30 és 11:30 órakor, továbbá d. u. 2:30 és 4:30 órakor és 6:30-kor.

Abbazióból Fiuméba az „Istriano” gőzössel d. e. 10.30 órakor, továbbá 12:30, 3:15 és 5:30 és 7:30 órakor délután. Menetár személyenkint 20 fillér. Jegyek a hajón kaphatók.

— **x Sport vendéglő.** Kumin Ferenc Sportvendéglőjének jó magyar konyháját figyeimbe ajánljuk minden fiumei és átutazó magyar embernek. A barátságos helyiség a Deak-kortól néhány lépésnyire van a Germania-utca 2 számú új házban a Jellacsics kaszárnya mellett.

Távirat ◀▶ Telefon.

Magyar hódolat az osztrák császárnak.

BUDAPEST, szept. 12. Széll Kálmán a főrendek és a képviselők között mozgalmat indított, hogy ő felségének hatvan éves osztrák uralkodói jubileuma alkalmával a magyar nemzet is juttassa illő módon kifejezésre hódolatát (— Ime, ennyire jutottunk a koalíció uralma alatt. — A szerk.) Nagy küldöttséget toborozni, mely a királynak a budai várba viszi fel hódolatát. Széll Kálmán már érintkezésbe lépett ez ügyben a vezető politikusokkal.

Felfüggesztett főjegyző.

SZEGSZÁRD, szept. 12. Linka Károly szegszárdi főjegyzőt különféle szabálytalanságok miatt felfüggesztették állásától.

Egő erdő.

LIPPA, szept. 12. A város közelében levő száz holdas erdő reggel óta lángokban áll. A lippai és az összes környékbeli községek tűzoltósága dolgozik a tűz eloltásán. Katonáságot is vezényeltek ki, mely a tűzoltósággal együtt emberfeletti erővel küzd az egő elem ellen. Az oltást nagyon megnehezíti a szárazság és vízhiány.

Automobil szerencsétlenség.

SZIKSZÓ, 12 Vass Miklós, Szücs János és Vass Béla szikszói lakosok kocsin igyekeztek Szikszó felé, midőn szembe jött velük örült sebességgel báró Harkányi János automobilja. A lovak nyugtalansága miatt a két jármű összeütközött és a kocsi pozdorjává zúzódott. Mind a három bennülő súlyos külső és belső sérüléseket szenvedett. Az automobil lefordult a négy méter magas uttóltérsről, de Harkányi János báró sértetlenül került ki az automobil alól.

Közösen a halálba.

APATIN, szept. 12. Varga Péter jómódu parasztfiu, és Orosz Erzsébet apatini ieány, mivel szüleik ellenzése folytán nem lehettek egymáséi, közös elhatározással beugrottak a Dunába. Holtan huzzák ki mindkettőt. A szerencsétlen szerelmeseiket közös sirba fogják temetni.

Ismét vasuti szerencsétlenség.

KECSKEMÉT, szept. 12. A kecskeméti-szanghi helyi érdekű vasut Kis Alpár állomása közelében egy személyvonat kisiklott. Az utasok közül többen megsebesültek.

A fővárosi rendőrség és a szocialisták.

BUDAPEST, szept. 12. Boda Dezső főkapitány betilotta a szocialisták holnapra tervezett fölvonulását, mivel az ugyanazon utvonalon ment volna végig, melyett a katolikus nagygyűlés fölvonulása számára már előzőleg bejelentett a főkapitányságnál. A szocialisták erre ma fenyegető plakátokat ragasztottak ki, melyben felszólítják a budapesti munkásságot, hogy holnap tömegesen jelenjenek meg a fölvonulás mentén levő utvonalon. Boda főkapitány erre széleskörű biztonsági óvintézkedéseket rendelt el a holnapi napra és figyelmeztette a szocialisták intéző bizottságát, hogy óvakodjanak a rendőrség intézkedései ellen cselekedni, mivel különben a legszigorubb és legerélyesebb módon volna kénytelen ellenük eljárni.

KALOGÉN
BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB ★

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

A Márkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett 120 szobával, lifttel, villanyvilágítással és fürdővel mérsékelt áron.

Gambrinus-étterem polgári árakkal

A Kőbányai Polgári Serfőzde kiváló minőségű söreinek kimerése.

A Velencét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Első fiumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Helyiség változás.

Bátorkodom a n. é. közönséggel tudatni, hogy az eddig a Via Andrássyban felelő

kávé- és tejszarnokomat

a Piazza Elisabetta és Via Adamich sarkára (az Adria palotával szemközt) helyeztem át.

A n. é. közönség szives pártfogást kéri tisztelettel
Telefon 534. Fleischhacker C.

Élő virágcsokrot,

koszorut, virágdiszítést bármely alkalomra izlésesen s olcsón készít Kóvács Teréz virágkereskedése Fiume, Corsia Deák 30 (az Ossoinak-ház kapubejárójában).

Cserepes növényben nagy választék.

Vegyztisztító és szabóműhelyemet

ház lerombolása miatt áthelyeztem
Via Cappuccini 6.
A n. é. közönség további bizalmát és nagy megrendelését várva tisztelettel
Löwinger Mór.

Levelező-Lap hívásra készséggel házhoz megyek.

Dr. Pachany A.

fogorvos Fiumében (Zmaic ház) működik naponként d. e. 9-12 d. u. 2-6

Fontos ujítás!!

Számos család régi óhaja teljesül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég (Via Alessandrina, Jelcich ház) új vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Serfőző r. t.

palacksöreit mindenkinek lakásába költségmentesen szállítja.

Arusítja:

a világos márciusi sört, a kőbányai barátsört és a serfőzdeinek különleges, a legիրésőbb orvos tanároktól ajánlott gyártmányát a

„Szent István“ védjegyű Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghaladó mennyiségben, a nap bármely szakában, gyorsan és gondosan teljesíttetnek.

Díjmentes házhoz szállítás! Kicsinybeni eladás a Via Alessandrina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen töltött palacksörök.

Fontos ujítás!

9700 női inget

vettem egy csödárverésnél. Mindegyik ing a legfinomabb chiffonból svájci ajour himzéssel van készítve és helyszüke miatt dronként K 1-85-ért küldetik szét utánvétellel.

Továbbá 3500 tucat legjobb minőségű vászon crepe törülköző 55 110 cm. tucatja K. 9.30.

Rotholz Emanuel Bécs VII., Neustiftgasse 77. Megrendeléseknek legkésőbb szerdán Bécsben kell lenniök.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Schicht szarvasszappana a legjobb

Schicht szarvas jegyű szappant rendkívül, kitűnő tulajdonságainál fogva előnyösen használhatjuk minden elgondolható mosási célra: személyes használatra, legfinomabb és durva, fehér és színes vászonneműek mosására, konyhaedények, bútorok, szőnyegek, háziállatok tisztítására stb. stb. A legjobb kiválasztott nyersanyagokból lesz előállítva.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Telefon száma 19.

Raktárak: Via delle Pile 4 és Scoglietto 2. sz.
ajánlják dusan felszerelt raktárakat hazai gyártmányu

Excelsior zománcedényekben

Berndorfi Krupp-féle nickel-edényekben

és mindenféle konyha- és háztartási cikkekben.

LIDO-VELENCZE

Maison d'Italie * Villa Monplaisir
Villa Thea * Villa Bellevue * Hotel Margherita

Elsőrendű házak modern kényelemmel berendezve.
Legjobb fekvésben a Lidón. Villanyvilágítás mindenütt.
Fürdők és zuhanyok. Telefon. Külön lakrészek családoknak konyhával.

Tulajdonos
PONTELLO R.

Szobák 5 lirától feljebb. Teljes penzió 8 lirától feljebb.

VELENCE - LIDO PENSION CORNE D'OR

Egyetlen nemzetközi családi penzió a Lidón, csendes fekvésben, gyönyörű kerttel és tágas verandával. Teljesen zanzari mentes.

Kitűnő bécsi és magyar konyha

Teljes penzió 7-10 liráért.

Május, június és szeptember havában mérsékelt árak valamint szobák ellátás nélkül is.

Villamos vasuti és hajóösszeköttetés.

(A hajó kikötő helyétől mindjárt jobbra menni).

Az új bérő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett
THERAPIA PALACE - CIRKVENICÁBAN
kitűnő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.
Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővényű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

VELENCZE BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Új épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2^{1/2}-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitűnő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:
Fratelli Scattola.

SPORT VENDÉGLŐ

Fiume, via Germania 2 a Jelláció kaszárnya mellett.
Izletes magyar konyha. - Kitűnő borok.
Kőbányai Polgári Sör.
KUMIN FERENCZ vendéglős.

Café Wien (Vienna) kávéház

TRIESZT, Via Vienna 15 TRIESZT

A Triesztet látogató magyarság legelőkelőbb találkozó helye.

Tulajdonos: **Szoboszlay Rudolf.**

Bonbonniere Möve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estéknként nemzetközi varieté-előadások kizárólag elsőrendű

művészi erők felléptével.

Kitűnő szellőztetés.

ABBAZIA VILLA MELANIE

Szabados penzió

Előkelő magyar otthon közvetlenül a tenger partján saját fürdővel és kitűnő konyhával. -- Mérsékelt árak. Kívánatra díjtalan prospektus.

ADRIA ÉTTEREM

FIUME, —
Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.
A város központjában.

Idegének találkozó helye.

Kitűnő konyha.

Minden időben friss halak.

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCE — San Marco.

Az előkelő idegenek találkozó helye.

Luncheon és diner fix áron — és étlap szerint.

Tulajdonos: **Leopold Alfréd.**

Venier Penzió és Vendéglő

Velence Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— **Kitűnő konyha minden órában.** —

Procuratie vecchie 105. s. Tulajdonos
(a Quadri kávé mellett) **Marco Venier.**

Első fiumei magyar kárpitós és diszitó

Fiume, via Serpentina 20.

Vállal a legegyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitós, diszitó és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér **Garami József.**
a budapesti Steinschneider udv. szállító cég volt munkavezetője.

Hotel Meublé Jolanda

VELENCE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A vaporettek megállóhelye. Gyönyörű kilátással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó árak. Családok számára külön megállapodások.

Tulajdonos
inganni E.

Grande kávéház

Fiume, Piazza Andrasay
(a Corso végén.)

Elsőrendű kávéház.

Europa kávéház

— Fiume, Adamich-tér és Corso sarkán —
Magyar lapok! — Modern kényelem!

Hirdetéseket és előfizetéseket
felvesz

„A Tengerpart”

kiadóhivatala.

Vicolo dell'Ospedale Wurzer ház I. em.

Telefon 229.